

Gipuzkoako Foru Aldundia: Partaidetzazko aurrekontuetarako oinarriak eraikiz

Diseinu taldearekin marraztutako lehen planteamendua

Zuei esker...

Ainhoa Gainberri (Kultura, Gazteria eta Kirol Departamendua) • Aitor Rodriguez-Anabitarte (Gizarte Politika Departamendua) • Iñaki Arrue (Mugikortasuna eta Bide Azpiegitura Departamendua) • María Munt (Ingurumena eta Lurralde Antolaketa Departamendua) • Maria Yeregui eta Haritz Ugarte (Foru Administrazioa eta Funtzio Publiko Departamendua)
• Aitziber Lazarobaster, Josean Maisueche, Koro Iriarte, Maider Otamendi eta Isidro Esnaola (Ogasuna eta Finantza Departamendua) • Arantza Ruiz de Larrinaga (Diputatu Nagusiaren Kabinetea)

Eta CIMAS eta Prometeak osatutako taldearen laguntzaz,

Elkarrekin, uztailaren 16 eta 22an diseinu taldearekin izandako saioetan eta Arantza Ruiz de Larrinagarekin uztailaren 23an egindako bileran **Gipuzkoako Foru Aldundian partaidetzazko aurrekontuak aplikatu ahal izateko lehen zirriborroa eta haren oinarriak definitzera iritsi gara.**

Lehen zirriborro honek aurten 2013an garatuko den esperientzia pilotua –herritarren proposamenak 2014. urteko aurrekontuetan barneratzeko helburuz- eta berorri datorren urtera begira jarraipen emateko lehen gerturatzea barne hartzen ditu.

Hori guztiaren xehetasunak, jarraian.

Abiapuntuko baldintzak

Zeintzuk dira partaidetzazko aurrekontuen foru-eredua eraikitze baldintzak, edo bestela esanda joko-eremua? 3 dira adostu diren baldintza nagusiak:

BIDEARI EKITEKO 3 BALDINTZA:

- **Konpromiso-itun politikoa**

Gipuzkoako Foru Aldundia osatzen duten talde politiko desberdinen arteko akordioa beharrezkoa da; alegia, esperientzia pilotua, haren garapena eta emango dituen emaitzekiko konpromisoa babestuko dituen akordioa.

Akordio hori lortzea abiapuntuko zeregin garrantzitsutzat jotzen da, kontutan hartuz aurtengoan -2013- herritarrek lehenetsitako proposamenak emendakinen epean gehituko zaizkiola foru-aurrekontuak onartzeko prozesuari.

Horregatik, adostu dena da:

- 2013ko irailan akordio politiko horren aldeko lana abian jartzea, horretarako Foru Aldundia osatzen duten talde politiko desberdinei partaidetzazko aurrekontuen inguruko informazio eta sentsibilizazio saioak eskainiz.
- Lehen pausok akordio politikoa lortzea ezinezkoa balitz, prozesuarekin aurrera egitea eta hura garatu ahala itunaren aldeko lanarekin jarraitzea, emaitzak babeste aldera –gutxienez, Batzar Nagusien gehiengoak alde izate aldera-.

- **Esperientzia pilotua 2013an eta horren jarraipen eta hedapena 2014an**

Epeak ikusita –uztailan gaude dagoeneko eta foru aurrekontuen ohiko tramitazioa ezagututa- aurtengoan partaidetzazko foru aurrekontuen esperientzia pilotu bat garatzea adosten da. Lehen froga bat, 2014an sakontzen jarraitzeko.

- **Herritarrek izango dira partaidetzazko aurrekontuen subjektu aktiboa**

Alegia: Gipuzkoako Foru Aldundiko partaidetzazko aurrekontuen helburua da herritarrek erabaki dezatela foru aurrekontuen zati bat. Beraz, herritar soilak dira subjektu aktiboa.

Horren oinarrian dago ere partaidetzazko aurrekontuen balio pedagogikoa, herritartasun eskola lantzeko bidean.

“Zer” zehaztuz

Behin joko-eremua definitu dugunean, hurrengo gakoari heldu diogu: zer jarriko dugu eztabaidagai herritarrekin, Gipuzkoako Foru Aldundiko partaidetzazko aurrekontuen lehen esperientzia pilotuan?

Taldeak “zer” zehaztu ahal izateko zenbait irizpide lehenetsi ditu:

- “Zer” hori erraza, herritarrekin lantzeko modukoa izatea.
Eta zentzu honetan lehen esperientzia honetan diru-sarreraren atala alboratzea erabaki da, bere konplexutasunagatik eta emaitzak berehalakoak ez liratekeelako izango.
Hala ere, 2014an esperientzia honi emango zaion jarraipenari begira, diru-sarrerei lotutako zerbait barneratzea garrantzitsua dela deritzogu –batik bat diru-sarreraren gaia lantzeak herritarrei begira duen balio pedagogikoagatik-.
- Herritarrek lehenetsi eta Foru Aldundiak konpromiso gisa hartuko dituenak epe motzean egingarriak eta ikusteko modukoak izatea.

Hori guztiaren eta eztabaidaren ondorioz, taldeak adostu duena da:

2013ko ESPERIENTZIA PILOTURAKO:

- **Gipuzkoako eskualde bat aukeratzea esperientzia pilotua garatzeko**

2 proposamen desberdin jarri dira mahai gainean –irizpide desberdinetan oinarrituz: herrien aniztasuna, daukagun epean esperientzia gauzatzeko aukera...-:

- Urola-Kosta: Zumaia, Getaria, Zarautz, Orio, Aia eta Aizarnazabal.
- Urola-Erdia: Azkoitia, Azpeitia, Errezil, Beizama eta Zestoa.

Eta baita aukeraketa egiterakoan lagungarri gerta daitezkeen zenbait irizpide ere, adibidez: eskualde aktiboa eta partaidetzazko aurrekontuetan nolabaiteko ibilbidea duena izatea, bailararen egoera sozioekonomikoa, eskualdearen tamaina –ikusirik aurtengo epe mugak-...

Edozein kasutan, hautaketa hau erabaki “politiko” gisa ikusi da; eta beraz gobernu taldeak landu beharko du -edo eta, aukeran, gainontzeko talde politikoekin-.

- **Eskualde horri dagokion foru-aurrekontuaren portzentai bat¹ eztabaidara ateratzea, herritarren proposamenak Gipuzkoako Foru Aldundiari dagozkion eskumenetara mugatuz.**

Hau da, ideia litzateke: aukeratutako eskualdeko herritarren eztabaida eta erabakira zabaltzea foru aurrekontutik dagokion kopuruaren portzengai bat –erabakitzeko geratzen da portzentai edo zifra zehatza²-, dagozkion eskumenetara mugatuz.

¹ Proposamena da foru aurrekontuaren tokiko-eskualdeko banaketaren kalkulua egitea, eta hautatutako bailarari dagokion zatia “kentzea” herritarrek lehenetsi eta Foru Aldundiak gauzatuko dituen konpromiso moduan “buelatzeko”.

² Orientazio gisa eskualdeari dagokion aurrekontuaren %1a aipatzen da.

Horrek eskartzen du:

- Partaidetzazko aurrekontuei buruz lehenik gutxieneko pedagogia lana egitea: helburuak, prozesua...
- Eztabaidara zabalduko den aurrekontua argi azaldu eta argudio argiak eskaintzea –argi gera dakien herritarrei eskualdeak ez duela dagokionaz gaindiko aurrekonturik jasotzen; baizik eta dagokion horretatik zati bat zertara dedikatu herritarrek erabakiko dute-.
- Herritarrei foru eskumenak zeintzuk diren azaltzea eta haien proposamenak eskumen edo gai horietara muga daitezen eskatzea. Eta ildo honetan, eskumen horietara mugatzen ez diren proposamenak dagokion erakundera bideratzea eta bueltatze lanean ondo argudiatzea.
- Barne-mailan partaidetzazko aurrekontuetara zuzenduko den diru-partida hori "blokeatzea".

ETORKIZUNERA BEGIRA -2014 y 2015-:

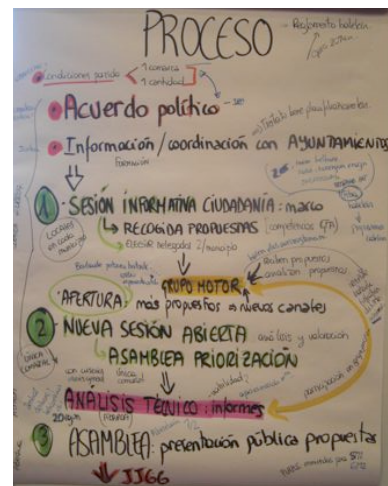
- Partaidetzazko aurrekontuen ereduaren diseinu eta garapenean sakontzea, horretarako esperientzia pilotuko ikasketak aprobetxatuz.
- Hasierako proposamena -2013ko abenduan gehiago zehaztuko dena, froga pilotuaren emaitzen arabera- da:
 - Hautatutako eskualdeko esperientzia pilotua lurraldeko gainontzeko eskualdeetara estrapolatzea, behar diren egokitzapenekin.
 - Metodologiako pausoak denboran aurreratu eta malgutzea, prozesua urte hasieran martxan jarritz eta herritarrek lehenetsitako proposamenak 2014ko ekainan prest izate aldera. Modu horretan posible izango da proposamen horiek 2015ko aurrekontuak prestatzeko ohiko prozeduran txertatzea.
 - "Zer" horretan diru-sarrerei dagokien zerbait barneratzea³.
 - Prozesuan bereziki gazte eta haurrei zuzendutako zerbait barneratu daitekeen aztertzea.

"Nola"ri buruz: pauso eta denboretan, nola egituratzen da hau guztia 2013an? Eta nola irudikatzen dugu 2014an?

Bagoaz aurrera!

Joko-eremua finkatu eta "zer" eta "nortzuk" definituak ditugunean, "nola"n barneratu gara, batetik esperientzia pilotuak metodo aldetik eta lurraldean aplikatzerakoan hartuko lukeen itxura eta bestetik horren jarraipena 2014an zein litzatekeen irudikatu nahian.

2013ko froga pilotuari buruz, marraztu ditugun pausoa nagusiak eta haien kokapena denboran ondoko taulan jaso dira.

³ Adibide gisa aipatzen da herritarrekin landu daitekeen zerbait extebizitza erosteari lotutako kenketa dela: gaurko egoera eta horren eraginak, bestelako aukerak eta horiek izango lituzketen eraginak...

Esperientzia pilotua 2013an

Gutxi gorabeherako egutegia	Pausoa	Pausoaren azalpena
Uztail amaiera-irail hasiera	0. pausoa. Abiapuntuko barne-lana: - Esperientzia piloturako eskualdearen hautaketa eta diru-kopuruaren zehaztapena. - Komunikazio zuzendaritzarekin koordinazioa komunikazio-estrategia lantze aldera.	- Eskualdearen eta herritarrekin landuko den diru-kopuruaren inguruko erabaki politikoa hartzea. - Partaidetzazko aurrekontuen esperientziari dagokion komunikazio estrategia zehazteko lana abiatzea. Lehen proposamen gisa, planteatzen da: - Etxebizitza bakoitzera gutun bat bidaltzea, azalduz: partaidetzazko aurrekontuen esperientzian parte hartzeko gonbidapena; horretarako zabalduko diren bide desberdinak: presentziazko bilerak –bere osotasunean- eta bestelako kanalak (web orria, postontziak...); eta banakako proposamenak egin ahal izateko fitxa. www.gipuzkoaherritarrekin.net webgunean formulario bat zintzilikatzea –gero udaletako webguneek lotura egin ahal diezaioten-. - Herri bakoitzeko puntu jakinetan postontziak jartzea. - Eskualde zein lurralde mailan hedapena ematea komunikabideen laguntzaz –Foru Aldundiko aldizkaria, tokiko komunikabideak...-.
Irailak 2-14	1. pausoa. Foru Aldundiko partaidetzazko aurrekontuen inguruko barne-informazio eta sentzibilizazioa.	- Partaidetzazko aurrekontuen inguruan eta marraztu den eredua aurkeztu eta haren kontrastea egiteko saio bereziak egitea: - Gipuzkoako Foru Aldundiko gobernu taldearekin. - Foru Aldundiko zerbitzu buruekin -2 saio, pertsona kopuru handia delako-. - Gipuzkoako Foru Aldundiko gainontzeko talde politikoekin. - Hautatutako eskualdeko arduradun politiko eta teknikoekin.
Irailak 2-14 eta aurrerantzean	2. pausoa. Gipuzkoako Foru Aldundiaren partaidetzazko aurrekontuen esperientzia pilotuaren inguruko akordio politikoa.	- Foru Aldundiko gainontzeko talde politikoekin barne-lana esperientzia pilotuarekiko, haren garapen eta emango dituen emaitzekiko akordioa lortze aldera. - Helburua da prozesuaren hasieran edo honek aurrera egin ahala garapenarekiko eta lortuko diren emaitzekiko gehiengoaren babesa lortzea.

Gutxi gorabeherako egutegia	Pausoa	Pausoaren azalpena
Irailak 14-22	3. pausoa. Aukeratutako eskualdeko Udalekin komunikazio eta koordinazioa.	- Aukeratua izan den eskualdeko Udaletako arduradun politiko eta teknikoekin lanketari ekitea: - Udal mailan izan ditzaketen partaidetza dinamikekin koordinatzeko. - Komunikazio, deialdi, egutegi, logistika eta abar adosteko. - Banakako behar eta proposamenak biltzeko bestelako zein komunikazio-kanal ireki daitekeen lantzeko.
Irailaren 23ko astea	4. pausoa. Herritarrei komunikazioa eta deialdia: GFAko partaidetzazko aurrekontuetan parte hartzeko deialdia, eskualde mailan.	- Eskualdeko udalerri bakoitzean deialdia koordinatu eta garatzea, parte hartzeko bide desberdinak eta epea zehaztuz: - Presentziazko saioak herri bakoitzean. - Bestelako bideak (zehazteke): web orria, postontzia...
Urriak 9-23	5. pausoa. Informazioa eskaini eta proposamenak jasotzeko saio-erronda -saio bat udalerri bakoitzean-.	- Herri bakoitzean saio ireki bat gauzatzea, non: - Partaidetzazko aurrekontuei buruzko gutxieneko informazioa eskainiko den. - Foru eskumenei dagozkien beharren inguruko proposamenak bilduko diren. - Eskualdeko talde sustatzailea osatzeko herri bakoitzean 2 ordezkari hautatuko diren.
Urriak 23-30	6. pausoa. Kanal desberdinei esker jasotako proposamen guztien bilketa eta tratamendua, talde sustatzailearen laguntzaz.	- Herri bakoitzeko saioetan eta bestelako kanaletan (postontziak, web orriak...) herritarrek egindako proposamenak bildu, batu eta antolatzea. - Foru Aldundiko diseinu taldearekin -edo sail desberdinetako teknikariz osatutako talde batekin- jasotako proposamen zerrendari lehen galbahea pasatzea. - Herri bakoitzeko 2 ordezkari osatutako talde sustatzailearekin lan saio bat egitea, non: - Proposamenen zerrendaren kontrastea eta balioztatzea landuko den. - Proposamen horiek lehenesteko irizpideak definituko diren, lan saio irekira begira - 7. pausoa-. Orientabide gisa, zenbait irizpide: pertsonengan eragin zuzena izatea, urtean egingarria izatea, ikusgaitasuna izatea, lurralde mailako oreka bultzatzea...

Gutxi gorabeherako egutegia	Pausoa	Pausoaren azalpena
Azaroak 1-6	7. pausoa. Jasotako proposamenak lehenesteko eskualdeko saioa.	- Eskualde guztira zabaldutako saio bat egitea –zozketaz aukeratutako herrian-, non: - Herri desberdinetan jasotako proposamenen berri emango den. - Horien inguruko eztabaida sustatuko den azkenean 10-15 proposamen lehenesteko -kopuru hau mahai gainean jarriko den aurrekontuaren arabera zehaztu beharko da-, talde sustatzaileak finkatutako irizpideen arabera.
Azaroak 6-27	8. pausoa. Lehenetsitako proposamenen barne azterketa teknikoa, Gipuzkoako Foru Aldundiaren eskutik.	- Lehenetsitako herritarren proposamenak Gipuzkoako Foru Aldundiari helaraztea – eta beraz zeresana duten sail desberdinei- barne azterketa teknikoa egin dezan. - Erantzun emateko txosten tekniko bat prestatzea –proposamen bakoitzaren bideragarritasuna, hurbilketa ekonomikoa, foru konpromisoa... zehaztuz-.
Azaroak 27-abenduak 3	9. pausoa. Foru-konpromisoa izango duten herritarren proposamenen aurkezpen saioa eskualdean.	- Eskualde guztira zabaldutako saio bat egitea –zozketaz aukeratutako herrian-, non: - Lehenetsitako herritarren proposamenen inguruan Foru Aldundiak prestatutako txosten ekonomikoaren ondorioak ezagutzera emango diren. 2014ko foru aurrekontu eta konpromisoan barneratuko diren herritarren proposamenak zeintzuk diren azalduko den. - Herritarrekin lehen esperientzia pilotua ebaluatuko den.
Abenduaren 5a baino lehen	10. pausoa. Herritarren proposamenen aurkezpena foru-aurrekontuen onarpen prozesuko emendakinen epean.	
Abendua	11. pausoa. Herritarren proposamenen onarpen ofiziala, foru aurrekontuekin batera.	
Abendua	12. pausoa. Esperientzia pilotuaren ebaluazioa eta 2014rako planteamenduaren zehaztapena.	- Esperientzia pilotua modu berezian ebaluatzea: - Batetik eskualde mailako talde sustatzailearekin. - Eta bestetik Foru Aldundiko diseinu-taldearekin. Lehen frogako ikasketak lagungarriak izan daitezten 2015eko aurrekontuak lantzeko

Gutxi gorabeherako egutegia	Pausoa	Pausoaren azalpena
		prozesua diseinatu eta partaidetzazko aurrekontuen autoreglamentua egiteko. • Diseinu taldearekin 2014rako planteamendu metodologikoa marraztea, zehaztuz: • Kanporantz: "zer" jarriko den eztabaidagai –diru sarreren atala barneratuz- eta "nola" –lurraldean nola egituratu, denborak, beharrezko baliabideak...-. • Barrurantz –Foru Aldundi barruan-: prozesua garatu eta jarraipena egiteko beharrak eta sistematizazioa.
Abendua	13. pausoa. Foru Aldundiak hartutako konpromisoen jarraipena egiteko modua egituratzea.	• Kanporantz –talde sustatzailearekin- eta barrurantz –Foru Aldundian- herritarrekiko Aldundiak hartutako konpromisoen jarraipenak betetzen doazenaren ziurtatze lana nola egingo den zehaztea. • Hasierako proposamena da talde sustatzailearen zereginetako bat izan dadila hori, diseinu taldearen laguntzaz. • Gainera, garrantzitsua da horren guztiaren berri parte hartu duten herritarrei helaraztea, eta oro har eskualde zein lurralde osoari.

Jarraipena 2014an

Nola irudikatzen dugu esperientzia pilotuaren jarraipena 2014an? Laburbilduz, ikuspegia litzateke:

- Partaidetzazko aurrekontuen ereduaren diseinu eta garapenean sakontzea, horretarako esperientzia pilotuko ikasketak aprobetxatuz.
Nola? Abenduan zehaztuko bada ere, metodologiari dagokionez hasierako ideia da:
 - Hautatutako eskualdeko esperientzia pilotua lurraldeko gainontzeko eskualdeetara estrapolatzea.
Bere garaian aztertu beharko da horrek guztiak hartzen duen dimentsioa eta bideragarria den lanerako tokiko eskalarekin jarraitzea edo eskualde mailako zerbait planteatzea den gomendagarriagoa.
Horrez gain, proposatzen da prozesuaren dinamizatzailerak izango direnak enplegu-programa baten bidez trebatuko diren gazte langabetuak izateko egon daitezkeen aukerak aztertzea.
 - Metodologiako pausoak denboran aurreratu eta malgutzea, prozesua urte hasieran martxan jarri eta herritarrek lehenetsitako proposamenak 2014ko ekainan prest izate aldera. Modu horretan posible izango da proposamen horiek 2015ko aurrekontuak prestatzeko ohiko prozeduran txertatzea.
 - "Zer" horretan diru-sarrerari dagokien zerbait barneratzea.
 - Prozesuan bereziki gazte eta haurrei zuzendutako zerbait barneratu daitezkeen aztertzea.
- Partaidetzazko aurrekontuen dinamika Gipuzkoako Foru Aldundiaren finantza-arauan barneratzeko egon daitezkeen aukerak aztertzea, egitasmo honi jarraipena eta ziurtasuna emate aldera.

Eta planteamendu honekin, lanean jarraitzea dagokigu!

Elkarrekin eta oso modu eraginkorrean marraztu ditugu 2013rako planteamendua eta 2014rako zirriborroa. Orain irailan egitasmo berri honi modu egokian ekiteko beharrezkoak diren pausoak ematen jarraitzea dagokigu.

Eta horretarako, eta batik bat 2013ko garapen zein 2014ko jarraipenerako, **zuekin, diseinu-taldearekin kontaktzen dugu!** Ogasun eta Finantza Departamenduaren eta Herriarren Partaidetza Zuzendaritzaren gidaritzapean, foru-departamendu desberdinetako politikari zein teknikari eta Komunikazio Zuzendaritzako ordezkariak osatutako taldeak lagunduko eta ahalbidetuko duelako, ziur prozesuaren garapen eta jarraipena bai barrurantz zein kanporantz.

Eskerrik asko!!!

Guztioi eta bakoitzari, milesker talde-lan polita eta eraginkorra posible egin izanagatik!